

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Indledning

Det skal være rart at være barn i Danmark!

Med denne redegørelse ønsker jeg at tage fat på en generel debat om børns opvækstvilkår.

Debatten skulle gerne føre til, at hensynet til børnene i videre udstrækning end i dag indgår som et naturligt led i mange sammenhænge. Børnepolitik er samfundspolitik, og samfundspolitik er (måske til tider uhensigtsmæssig) børnepolitik.

Regeringen er rede til at følge debatten op med initiativer for at sikre hensynet til, at børnene får gode opvækstvilkår.

Indretter vi vores boligforhold, så de tilfredsstillende børnefamilierne behov? Er børnefamilierne arbejdsforhold gode nok? Tilgodeser den kollektive trafik hensyn til børnene?

Dette er nogle få eksempler på nogle tværgående spørgsmål, som er såvel børne- som samfundspolitik. Samtidig illustrerer spørgsmålene, at der er behov for sikring af en koordineret indsats mellem de forskellige sektorer på såvel lokalt som regionalt og centralt plan – et punkt, jeg senere vil vende tilbage til.

Undertiden kan man godt få det indtryk, at vi i de seneste årtier ubevidst har gjort børn og unge usynlige. Vi har bygget daginstitutioner, skoler, idrætsanlæg, klubber, uddannelsesinstitutioner m.v., hvor børn og unge er blevet henvist til at tilbringe størstedelen af tiden med ingen eller kun begrænset kontakt med samfundet omkring dem. Vi oplever for sjældent at møde børn og unge i gang med en eller anden nødvendig funktion. Mange forældres kontakt med deres børn er formindsket. Begge forældre har i dag typisk fuldtidsarbejde uden for hjemmet, og samværet med børnene og de unge er begrænset til nogle få timer, hvor der samtidig med samværet med børn skal nås en lang række praktiske gøremål.

Børnene er *forældrenes* ansvar. Jeg føler mig overbevist om, at de problemer, som vi i disse år oplever præger nogle børn og unge – spændende fra »de urolige børn« i skolen til en del unges passivitet og ligegyldighed, bl.a. afspejlet i den stærkt stigende hærværks-

kriminalitet – er udtryk for eller resultatet af denne manglende kontakt med forældre og andre voksne. Det er endda måske naturlige reaktioner på at opleve sig selv som usynlig.

Muligheden for at indgå i forpligtende samspil med voksne bør være til stede alle steder, hvor børn og unge befinder sig. Børn og unge vil kunne inddrages i en lang række praktiske opgaver i daginstitutioner, i skoler, i klubber og foreninger. De vil kunne være med til at klare en lang række opgaver i de lokalområder, hvor de bor, f.eks. deltage i vedligeholdelse af fællesarealer, hjælpe ældre og lignende.

Samtidig er det også vigtigt, at vi lader vore børn være børn. Barndom og oplevelser bør hænge nøje sammen.

Det er bl.a. gennem oplevelser, vores børn kan indhøste erfaringer og udvikle deres personlighed. Mange oplevelser er tilrettelagt af voksne – forældre, daginstitutioner osv. Og det er også godt nok. Men oplevelser forudsætter også et vist »frirum«, det vil sige et sted, hvor børn kan opleve på egen fod og afprøve egne grænser.

Det er vigtigt, at vi sikrer denne mulighed for »frirum«, når vi planlægger, eksempelvis som led i den fysiske planlægning, at vi sikrer, at der også på denne måde er »plads« til vores børn – et lille stykke skov eller naturgrund, en byggetomt el.lign.

En overordnet målsætning om at sætte børns opvækstvilkår i centrum er dog først og fremmest et spørgsmål om holdninger hos forældrene.

Den vigtigste kontakt til voksensamfundet går gennem forældrene. De skal være hovedansvarlige for børnenes opvækst. Vi må opfordre forældre til at give sig tid til at være sammen med deres børn, til at prioritere dem højt. Og vi må samtidig til stadighed overveje, hvordan vi kan give forældrene bedre muligheder for at klare deres opgaver over for børnene.

Børnefamilierne økonomi

Der er i de seneste år taget en række initiativer til at forbedre børnefamilierne forhold: 1. januar 1984 vedrørende betaling for ophold i daginstitution og formidlet dagpleje og 1. juli 1984 forlængelse af barselorlovsperioden.